

Rektor/Styret ved Høgskolen i Bergen

Saksbehandler: Anne Gro Dalland
Tlf: +47 55585757

HØGSKOLEN
I BERGEN

BERGEN UNIVERSITY COLLEGE

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Vår dato: 09.10.2014

Vår ref: 2014/2975

Deres dato:

Deres ref: 14/3274

Høringssvar - NOU 2014:5 MOOC til Norge - Nye digitale læringsformer i høyere utdanning

Innledning

Vi viser til brev av 24. juni 2014 fra Kunnskapsdepartementet (KD) om høring av NOU 2014:5 MOOC til Norge – Nye digitale læringsformer i høyere utdanning.

Høgskolen i Bergen (HiB) har vurdert utredningen. Vi ser at det fortsatt er mange uavklarte problemstillinger knyttet til digitalisering i sektoren. Utvalget anerkjenner dette, og foreslår selv at myndighetene utreder en rekke av disse i tiden framover. Utvalget foreslår en rekke tiltak overfor nasjonale myndigheter og høyere utdanningsinstitusjoner, for å utvikle MOOC. Ikke alle premisser og rettigheter er avklart i disse tiltakene. Vi hadde gjerne sett at de var avklart, før vi tok stilling til tiltakene.

Innledningsvis stiller vi også spørsmål ved utredningen sitt noe ensidige fokus på MOOC. Vi tror det er vesentlig å peke på at mulighetene er knyttet til digitalisering på flere områder innen utdanning, og ikke nødvendigvis kun på MOOCs. HiB tror at endringer i høyere utdanning vil komme som følge av andre former for digital læring, mer enn utvikling av MOOC. MOOCs kan risikere å spisse fokus i en grad som ikke er heldig for utviklingen av elæring på bredere front.

Nedenfor vil vi kommentere noen av de anbefalinger som utvalget gir til myndighetene og til utdanningsinstitusjonene.

Anbefaling til myndigheter - nasjonal satsing med budsjettkonsekvenser

Utvalget etterlyser et høyere tempo og sterkere gjennomføringskraft i digitaliseringen av norsk høyere utdanning. HiB støtter utvalget når det påpeker at det må være myndighetenes ansvar å legge til rette for økt digitalisering av høyere utdanning, gjennom nasjonale tiltak som kan støtte opp om institusjonenes arbeid med blant annet utvikling av MOOC.

Tilgang til en eller flere MOOC-plattformer

Høgskolen støtter forslaget om å legge til rette for at norske institusjoner får tilgang til en eller flere MOOC- plattformer, som er tilpasset norsk og samisk språk og norske institusjoners profil. Vi tror det kan være naturlig å legge en slik tjeneste til en organisasjon som allerede har lignende oppgaver overfor sektoren, f.eks. Uninett. Systemer og modeller bør minimalisere kostnadene for sektoren, og være tilgjengelig innenfor FEIDE. Det er også et ønske med integrasjon mot institusjonenes studentsystem.

I utviklingen av MOOC er det også et aspekt, at brukerne får tilgang til kvalitetssikret forskningslitteratur, slik som studentene på campus har. For å legge til rette for en slik tilgang, er det naturlig at fag- og forskningsbibliotekene er med i debatten om hvordan dette kan gjøres på en god måte.

Opprette en sentral støttefunksjon i utviklingen av MOOC

Utvalget foreslår å opprette en sentral støttefunksjon i utviklingen av MOOC. HiB stiller spørsmål ved hvorfor MOOC her skal stå i en særstilling. Det kan se ut som utvalget ser på MOOC som den primære driveren for å endre bruken av IKT i sektoren. HiB foreslår i stedet å sette av sentrale midler til utviklingstiltak, som kan lyses ut og tildeles gode prosjekter ved institusjonene. Det kan skje ved å øke rammene for midlene som i dag fordeles via Norgesuniversitetet, og med krav om å dele ressurser og erfaring.

Systematisk satsing på forskningsbasert kunnskapsutvikling om bruk av teknologi i utdanning

Høgskolen støtter forslaget om en systematisk satsing på forskningsbasert kunnskapsutvikling om bruk av teknologi i høyere utdanning. Vi ser gjerne at satsingen favner videre enn MOOC. Institusjonene har behov for kunnskapsutvikling og erfaringsdeling knyttet til bruk av IKT, også for studentene på campus. MOOCs kan absolutt være interessant for disse studentene, men da er det tilgangen til gode læringsressurser som er vesentlig, ikke hele kurspakker.

Miljø for læringsanalyse

Utvalget forslår å etablere et miljø for forskningsbasert kunnskapsutvikling, utviklingsarbeid og kunnskapsdeling knyttet til læringsanalyse. Hvis utvalget her mener rent kvantitative metoder, mener vi at en må unngå en for ensidig satsing på læringsanalyse. Læringsanalyse, som baserer seg på data fra ulike former for interaksjon med systemer som en kontrollerer, kan vanskelig fange opp en rekke aktiviteter som skjer utenfor disse systemene.

Dette forslaget viser noe som synes som en svakhet ved utredningen, at det sterke fokuset på MOOCs begrenser perspektivet til studentenes interaksjon med lærestoff, og samhandling på visse plattformer. Det kan lukke for eller lede oppmerksomheten vekk fra andre perspektiv, for eksempel hvordan studenten samhandler i grenseflatene mellom digitale verktøy og analoge medier, og i fysiske møter. Det er i mange tilfelle her vi finner de mest vitale arenaene for læring. Disse må ikke forsvinne i en tilnærming som tenderer til å fokusere for mye på den kommunikasjonen som er målbar.

Skal myndighetene etablere en nasjonal satsing for å bedre formativ evaluering kan ikke dette begrenses til de data som kan hentes ut fra kommende MOOCs. Igjen er det vel så viktig å sikre rutiner for formativ evaluering av de studiene som gjennomføres på studiestedene.

Kompetanseutvikling ved bruk av MOOC

Utvalget foreslår en offensiv satsing på kompetanseutvikling ved å bruke MOOCs, som forutsetter samarbeid mellom det offentlige og arbeidslivet. Høgskolen mener det finnes en rekke løsninger for å imøtekomme arbeidslivets behov. MOOCs kan inngå som et sett av virkemidler, men er ikke alene tilstrekkelig for å sikre kompetanseutvikling.

Anbefalinger til myndighetene - innenfor gjeldende budsjettammer

Profilering

HiB støtter utvalget sitt forslag om at norske MOOC-tilbud samles og profileres gjennom en egen nasjonal portal. Vi vil også oppfordre til å se dette i sammenheng med eksisterende initiativ. HiB stiller samtidig spørsmål om en slik portal kan inkludere andre åpne, nettbaserte tilbud og ressurser.

Åpne digitale læringsressurser

Forslaget om å opprette en oversikt over tilgjengelige åpne digitale læringsressurser for høyere utdanning, bør sees i sammenheng med et eventuelt repositorium i offentlig regi. Dette for å unngå en rekke potensielle vedlikeholdsproblemer av en sentral indeks. Det kan lett oppstå en rekke oppdateringsproblemer, dersom man ikke er strenge på hvilke formater som skal benyttes for å registrere og vedlikeholde ressurser, og/eller sørger for et system der ressursene lagres slik at man har direkte tilgang til oppdaterte metadata.

Opptak

Utvalget mener at norske MOOC-tilbud i utgangspunktet skal være gratis. HiB er enig i denne anbefalingen, men det må være avklart hvordan og hvem som skal finansiere denne utviklingen og vedlikeholde tilbudene.

HiB er skeptisk når utvalget anbefaler forsøk med opptak til MOOC-tilbud med studiepoeng, for søkere som ikke oppfyller gjeldende krav for opptak til høyere utdanning. Vi ser imidlertid at en forsøksordning kan være med på å avdekke potensielle problemer.

Godskriving

HiB støtter utvalget i at MOOC med eksamen og studiepoeng, både fra norske og utenlandske institusjoner, kan inngå i dagens gradssystem. Det ser ikke ut til å være behov for endringer av det norske regelverket for akkreditering og godskriving av emner.

Anbefalinger til myndighetene om utredninger

Kvalitet

HiB slutter seg til anbefalingen om en gjennomgang av virkemiddel- og insentivordninger på utdanningsområdet, både på individ-, institusjons-, og nasjonalt nivå. Virkemidler og insentiver må henge tydelig sammen og virke i samme retning.

Vi støtter anbefalingen om å styrke den digitale kompetansen hos tilsatte i universitets- og høyskolesektoren. Dette er grunnleggende for å komme videre i utviklingen av IKT-støttet utdanning. Initiativ knyttet til kompetanseheving bør iverksettes lokalt i den enkelte institusjon.

Infrastruktur og rettigheter

Utvalget anbefaler at en i utredningsarbeidet om digital vurdering og

eksamen også inkluderer spørsmålet om identitetshåndtering i MOOC. Vi er enig, og ber om at spørsmålet utredes grundigere.

Vi støtter også utvalget når det anbefaler en nærmere utredning av spørsmål om opphavsrett og lisensiering, for å gjøre det enklere å utvikle åpne MOOC- tilbud.

Godskriving

HiB mener institusjonene har gode rutiner og regler for godskriving av studiepoenggivende emner. Vi tviler på om det er behov for en egen utredning om institusjonenes praksis for godskriving av emner kan forbedres.

Utvalget mener at det departementsoppnevnte utvalget som vurderer kompetanser utenfor det formelle utdanningssystemet, også vurderer kompetanse som er oppnådd gjennom MOOC-tilbud uten eksamen og studiepoeng. HiB er skeptisk til å vurdere slike tilbud inn i det formelle utdanningssystemet, men har ingen sterke motforestillinger om at problemstillingen utredes.

Finansiering

HiB ser positivt på at departementet vurderer regelverket for egenbetaling for å klargjøre institusjonenes handlingsrom når det gjelder betaling for MOOC-tilbud. Dersom MOOCs blir en ordinær del av institusjonenes studietilbud, vil det få konsekvenser for institusjonens budsjetter.

Anbefalinger til universiteter og høyskoler

Utvalget mener digitalisering av høyere utdanning er et godt virkemiddel for institusjonenes arbeid med kvalitet. De mener institusjonene må se MOOC som et virkemiddel for pedagogisk utvikling. Institusjonene må prioritere MOOC på samme måte som de ellers driver kvalitetsutvikling i utdanningene innenfor de tildelte ressursene. HiB mener at andre former for digitalisering trolig vil føre til større endringer enn MOOC.

Kvalitet

HiB ser at det er hensiktsmessig å bruke erfaringer og kunnskap fra arbeidet med kvalitet i fleksibel og nettbasert utdanning inn i utviklingen av MOOC.

Vi ser også at institusjonene har et ansvar for å videreutvikle de ansatte sin kompetanse til å bruke teknologi i undervisningen og gi studentene mulighet til å utvikle sin digitale kompetanse.

Infrastruktur og rettigheter

Utvalget anbefaler at lærestedene ved utvikling av MOOC avklarer hensiktsmessige avtaler for studentenes og ansattes rettigheter til eget materiale. HiB mener at det på dette området bør være nasjonale retningslinjer og sentrale avtaler.

Godskriving

Utvalget mener at institusjonene må legge til rette for en mer smidig praksis for godskriving av emner på tvers av norske institusjoner. HiB mener at dagens rutiner for godskriving av studiepoenggivende emner fungerer godt.

HiB er skeptisk til å vurdere MOOC uten studiepoeng inn i et utdanningsløp i høyere utdanning. Utvalget mener at institusjonene må utvikle gode ordninger for realkompetansevurdering av personer som har gjennomført MOOC.

Samarbeid

HiB ser at MOOC kan gi muligheter for faglig samarbeid, arbeidsdeling, spesialisering og effektiv ressursutnyttelse. Skal vi bruke disse mulighetene forutsetter det at faglig og pedagogisk kvalitet er ivaretatt i MOOC og at det er utarbeidet et godt rammeverk for gjennomføring av MOOC.

HiB er enig med utvalget i at MOOC kan være et virkemiddel for å styrke utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet sitt samarbeidet om etter- og videreutdanning. Nettbaserte læringsformer er allerede sentrale undervisningsformer innen etter- og videreutdanning.

Med hilsen

Ole Gunnar Søgne
rektor

Audun Rivedal
høgskoledirektør